

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 15/10/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 223: Tâm của người phàm phu không an vui

Người thế gian luôn chìm đắm trong vọng tưởng nên tâm không thanh tịnh, vì không thanh tịnh nên khi tiền tài, danh vọng và địa vị của họ càng cao thì họ càng bất an, thật sự không an vui. Người có tâm thanh tịnh chân thật có được sự an vui. Phật dạy chúng ta rằng người có tâm thanh tịnh là người có phước. Hòa Thượng nói: ***“Người thông thường không hiểu được cái gì gọi là phước đức cho nên lấy việc phát tài, lấy việc thăng quan cho rằng đó là có phước. Quan niệm này là sai lầm! Trong Phật pháp gọi việc này là điên đảo.”*** Từ lời chỉ dạy của Hòa Thượng chúng ta tự xét lại xem có lẽ chính mình đang mắc phải quan niệm sai lầm này.

Hòa Thượng nói: ***“Người thông thường đều thấy sai lầm, việc phải quấy, tốt xấu đều nhìn lộn ngược. Lợi hại cũng nhìn không ra! Không phải là phước thì nhìn cho là phước mà phước báu chân thật thì lại cho là không phải phước.”*** Các tổ sư đại đức ở chốn tịch tịnh không bóng người, không ai quấy nhiễu mới là người có phước báu. Hòa Thượng nói chúng ta ở những nơi ngày ngày hương hoa, lễ vật tấp nập sung thịnh thì đó không phải là phước. Nhưng con người ngày nay điên đảo lại thích những nơi ngày ngày hương hoa, lễ vật sung thịnh.

Chúng ta ở nơi thanh tịnh thì tâm mới thanh tịnh còn ở giữa chốn phồn hoa, đầy thị phi phải quấy, tốt xấu, những nơi người ta đang chìm trong danh vọng lợi dưỡng, chắc gì bản thân chúng ta vượt qua được, không rơi vào cạm bẫy của sự truy cầu này. Thậm chí mong cầu không được vẫn truy cầu. Cũng như có người nói tôi muốn đi kiếm tiền, tôi phải đi làm giàu. Đây chỉ là ảo tưởng, vọng tưởng, có phải là muốn giàu là giàu đâu, muốn kiếm được tiền là kiếm được tiền đâu.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Phước báu chân thật thì không cho là phước báu còn những thứ làm nhiều loạn thì lại cho là phước báu”***. Chẳng hạn như chúng ta được người ta đặt cho một danh hiệu hay địa vị gì đó thì chúng ta khởi niệm rằng: ***“Đây là việc đáng tự hào”***. Ngay khi ý niệm vừa khởi cũng là lúc tâm thanh tịnh bị nhiễu loạn. Cho nên Ta Bà không phải là chốn dễ đùa phải mau mau mà rời Ta Bà – Yểm ly Ta Bà, Hân Cầu Cực Lạc. Đây là nơi năm dục sáu trần, tiền tài địa vị nhấn chìm tất cả. Quay đi quay lại người ta lại rơi vào tiền tài, danh vọng, địa vị. Xét cho cùng có mấy người chân thật vì chúng sanh mà lo nghĩ. Cho nên sứ mạng hoằng truyền Phật pháp, hoằng truyền chuẩn mực Thánh Hiền thật sự là trọng trách của chúng ta.

Tôi đã từng khuyên một vị thầy cần có tâm kiên định, phải lấy sự nghiệp hoằng truyền Phật pháp làm trọng. Tôi khuyên hãy dẹp bỏ việc đi thăm viếng các nơi mà hãy nhìn vào những người từng dẫn người ta đi thăm viếng. Họ tu hành thế nào? Có tốt hơn không? Có tinh tấn hơn không? Tôi từng thấy người từng đi thăm thú những nơi như Đông Thiên Mục Sơn bây giờ đến niệm Phật còn không niệm, ngày ngày ăn thịt uống rượu. Cho nên, phải là Phật pháp chân chánh, người ta ngày nay dùng chiêu trò, dùng Phật pháp để che mắt người khác. Chúng ta đã tiếp nhận Phật pháp thì phải thật làm, phải xa lìa nhưng tập khí xấu ác của mình. Nếu vẫn để những tập khí diễn bày thì chúng ta đang tu cái gì đây?

Mấy ngày trước tôi bị đau răng, tôi vẫn lễ Phật đều đặn. Một lễ mà đầu không chạm đất thì không tính, phải làm lại. Đây chính là đối trị với tập khí xấu ác của bản thân. Nếu không đối trị một cách nghiêm túc với tập khí thì mọi thứ sẽ dần trở nên dễ duôi. Việc làm nào không đúng không chuẩn thì phải làm lại, thì đây chính là tu hành. Cho nên, tu trên hình thức thì không đạt được gì, đó là chưa kể đến lời khen tặng của mọi người cũng chẳng có ích gì. Ngài Lý Bình Nam từng nói: *“Đến lúc vô thường đến, đáng sanh tử, đáng đọa lạc như thế nào vẫn sanh tử, vẫn đọa lạc như thế đó”*. Chúng ta chạy theo ảo danh ảo vọng mãi, cuối cùng, chính mình lại là người bị đọa lạc.

Hòa Thượng nói: ***“Nói trắng ra thì hạnh phúc an vui chân thật nhất định không phải là sự hưởng thụ vật chất. Từ vật chất mà có sự an vui thì đây chính là chúng ta đang uống thuốc độc chứ không phải là niềm vui chân thật. Niềm vui từ vật chất là niềm vui từ bên ngoài kích động, vậy thì, nếu chúng ta rời ngoại cảnh lập tức niềm vui đó sẽ không còn. Luôn phải có ngoại cảnh tác động mới có niềm vui. Tình huống này, hãy xét xem, có phải ta đang bỏ độc cho chính mình hay không?”***

Ngày ngày chúng ta quá quen với hưởng thụ năm dục sáu trần mà cứ ngỡ rằng mình không bị đắm nhiễm. Quán chiếu cho kỹ thì mới nhận ra sự lệ thuộc của mình vào chúng từng li từng tí một. Người xưa nói rất dễ hiểu: *“Ít muốn, biết đủ, thường vui”*. Tuy là dễ hiểu nhưng chẳng dễ làm. Vì sao? Vì chúng ta luôn không thấy đủ nên không thấy vui. Khi ra đường, chúng ta không có một xu nào trong túi thì liền thấy bất an. Chúng ta an vì được thỏa mãn trong năm dục và khi không có sự bảo trợ của năm dục sáu trần thì liền bất an. Cho nên trong bài học này, Hòa Thượng nói rằng: ***“Tâm người phàm phu không có sự an vui.”***

Nghe lời chỉ dạy này của Hòa Thượng, chúng ta chợt nhận ra rằng bấy lâu nay chúng ta chìm trong niềm vui giả tạm, thật sự chưa đạt được cảnh giới biết đủ thường vui. Hòa Thượng nói: ***“Có được chút niềm vui giả tạm, vậy mà chúng ta đem cả sinh mạng này để đánh đổi!”*** Câu nói này tưởng chừng vô can với chúng ta nhưng thật sự dễ thỏa mãn năm dục, chúng ta đã mang cả sinh mạng này để truy cầu. Trước đây, Thầy Thái từng chia sẻ trong bài giảng Quán Thư Trị Yếu rằng hạt minh châu rất quý hiếm, có giá trị nhưng không ai dùng mạng mình để đổi lấy hạt minh châu. Sinh mạng này

còn quý giá hơn hạt minh châu. Vậy đến nay, chúng ta đang dùng sinh mạng này để làm gì? Thật sự là đang tùy tiện làm các việc xấu ác.

Thầy Thái lấy ví dụ rằng vàng quý hơn còn chim se sẻ nên không ai dùng cục vàng ném con chim se sẻ. Sinh mạng này còn quý hơn cục vàng rất nhiều, vậy mà chúng ta dùng sinh mạng này để tùy tiện làm sai, tạo ác, để rồi mất luôn thân mạng. Mất thân mạng chưa lớn mà mất luôn cả huệ mạng. Đời đời kiếp kiếp không gặp được Phật pháp, không gặp được chánh pháp vì một khi rơi vào tà kiến thì mãi mãi đi vào con đường tà tri tà kiến. Phật pháp được thế giới, được quốc gia công nhận thì người ta không tin nhưng có những thứ tà đạo, tà tri tà kiến, thường phải dấu dấu điểm điểm thì người ta tin tưởng. Người như vậy đến bao giờ mới gặp được chánh pháp?

Người dễ dàng tiếp nhận thứ tà tri tà kiến thường là những người vô công hưởng lộc. Đó là những người chẳng muốn bỏ đi thứ gì, chẳng muốn bỏ đi tập khí xấu của mình mà vẫn muốn đạt được cảnh giới gì đó theo sự vọng tưởng của họ. Thậm chí họ còn giỏi nói về Phật pháp nhưng vẫn ăn thịt, uống rượu, vẫn làm mọi việc xấu ác. Nếu như vậy thì thứ Phật pháp họ đang tu hành là Phật pháp gì vậy? Phật pháp mà vẫn chìm trong năm dục sáu trần thì đó không phải là Phật pháp chân chánh, không phải là Phật pháp mà Thích Ca Mâu Ni Phật thuyết ra, mà là thứ của yêu ma quỷ quái. Từ đây chúng ta nhận rõ đâu là Phật pháp chân chánh, đâu là người tu hành Phật pháp chân chánh. Cho nên tu hành Phật pháp thì phải hướng đến tâm thanh tịnh. Tâm thanh tịnh thì rời xa tập khí xấu ác, năm dục sáu trần.

Hòa Thượng nói: **“Phật nói với chúng ta rằng người có niềm vui chân thật thì niềm vui đó không xuất phát từ cảnh giới bên ngoài. Niềm vui đó lưu xuất từ nội tâm, giống như mạch nước ngầm, tự nhiên phun trào. Đây gọi là pháp hỷ sung mãn!”** Để có được pháp hỷ sung mãn phải từ tâm thanh tịnh, mà muốn đạt được tâm thanh tịnh thì phải rời xa tập khí thế gian. Người đắm nhiễm trong tập khí thế gian mà vẫn khẳng định mình đang tu hành Phật pháp thì đó là trò bịp, gạt mình gạt người. Tuy vậy, nhiều người không nhận ra việc này.

Có người từng đến chỗ tôi để xem xét tôi ăn uống, tu hành thế nào, có ăn chay không? Cách làm này hơi thô, thật ra, những người chìm đắm trong ngũ dục thì chỉ cần nhìn qua là nhận ra. Đó là quan sát trong cuộc sống hằng ngày, người ta có khởi tâm từ để giúp đỡ chúng sanh đau khổ hay không? Mọi khởi tâm động niệm và việc làm của họ có chân thật là mang lại lợi ích cho chúng sanh không? Những việc đó chúng ta đều có thể nhìn thấy được hết. Còn việc chúng ta đi soi xét người ta để tìm thấy dấu vết của Ma thì không soi được đâu vì cảnh giới của Ma cao hơn chúng ta, chúng dấu kín lắm nên không thấy đâu. Vì thế mà nhiều người bị lừa.

Hòa Thượng khẳng định tu hành nơi nhà Phật phải đạt được tâm thanh tịnh. Muốn có tâm thanh tịnh thì phải rời xa năm dục sáu trần. Rời xa không phải là viễn ly, cách biệt với chúng. Hòa Thượng nói: **“Người đạt được tâm thanh tịnh rồi, sanh trí tuệ,**

sinh bát nhã thì họ làm sao mà không an vui! Tâm của phàm phu không an vui vì họ sinh phiền não". Vì sao họ bị phiền não? Vì họ không thỏa mãn được năm dục sáu trần.

Hòa Thượng nói: ***"Người có công phu chân thật tức là có tu hành thì tâm địa của họ thanh tịnh, họ sinh trí tuệ, sinh bát nhã. Đây mới chân thật là phước. Tiêu chuẩn của Thánh Hiền cùng phàm phu không giống nhau, hoàn toàn khác nhau ở chỗ khổ vui. Thánh Hiền thì rời xa năm dục sáu trần còn phàm phu thì được thỏa mãn năm dục sáu trần thì họ cho là phước. Phàm phu chúng ta làm gì có được vui! Ngày ngày chúng ta đang bị nhiễm độc thêm."*** Chúng ta thường cho rằng người có phước là người có địa vị, có nhiều người cung phụng. Đây là suy nghĩ sai lầm điên đảo. Nhiều người cung phụng, tán tụng là họa chứ không phải phước. Tiêu chuẩn của Thánh Nhân dựa trên trí tuệ, dựa trên tâm thanh tịnh còn tiêu chuẩn của phàm phu cho rằng ngày ngày được thỏa mãn năm dục sáu trần là có phước. Có người đạo tràng của họ ngày một to, nay có đạo tràng này, mai lại có thêm đạo tràng khác và họ khẳng định đó là do Phật A Di Đà ban cho họ. Đây là sự điên đảo, chỉ có Ma ban cho chứ Phật A Di Đà không làm việc đó. Từ việc này sẽ kéo theo phiền não ngày một nhiều hơn, đến lúc nhận ra thì đã muộn./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!